

אזהר הקדוש עם פירוז'

מתוך מדבר: מדבר על הפרשה

עלון מס' 107

פרק ח' שרה תשפ"א

"לבעזה" ע"י מרכז מתוק מדבר" ת.ד. 5135 ירושלים

טעמי האיסור להאריך באלוּף בקריאת שם

ויהיו חyi שרה, דזכתה בהו בכלחו, ולא כתיב בכלחו נשי ויהיו חyi חוה, וכן בכלא, היא אתחבקת בחין, ועל דא דיליה הו ציין.

תוספה

זפאה איהו מאן דאוזיר גראמיה בהאי עולם, כמה איהו רב וועלאה בההוא עולם, והכי פתח רב מתייבטה, מאן דאיהו זעיר איהו רב, מאן דאיהו זעיר איהו זעיר, דכתיב ויהיו חyi שרה וגוי, מה דאיהו חישבנן רב כתיב ביה שנה, זעירו דשנין חד אוזיר ליה, שבע דאיהו חישבנן זעיר, אסギ ליה ורבו ליה דכתיב שנים, פא חוי דלא רבוי קדשא בריך הוא אלא לדאוזיר, ולא אוזיר אלא לדרבוי, זפאה איהו מאן דאוזיר גראמיה בהאי עולם, כמה איהו רב בעלויא לההוא עולם, ע"כ.

מאן דפסק יתפек, מאן דקצר יתקצר, מאן דקצר יתארך, רצונו לומר מאן דפסק מלין דאורניתא

מתוך מדבר

לקטן בעולם העליון, ונרמו עניין זה במה דכתיב ויהיו חyi שרה וגוי פירוש מאה דאיהו חישבנן רב מה שהוא חשבון גדול כתיב ביה שנה, זעירו דשנין חד אוזיר ליה למיועוט של שנה אחת המועיט אותו, שבע דאיהו חישבנן זעיר שהוא חישבון קטן, אסギ ליה ורבו ליה דכתיב שניים וחמש והוא רוחם רוחם, פא חוי דלא רבוי קדשא בריך הוא אלא לדאוזיר בא וראה שלא הגדייל הקב"ה אלא למ"ש המועיט עצמו, ולא אוזיר אלא לדרבוי ולא הקטין אלא למ"ש ההגדיל עצמו, זפאה איהו מאן דאוזיר גראמיה בהאי עולם אשר לו למ"ש מקטין עצמו בזה העולם, כמה איהו רב וועלאה בההוא עולם שעייז כמה הוא גדול ורם בעולם העליון, והכי פתח רב מתייבטה וכן פתח ואמר הראש ישיבה, מאן דאיהו זעיר איהו זעיר רב מי שמקטין עצמו בעזה"ז הוא גדול בעולם העליון, מאן דאיהו רב בעזה"ז הוא נחמד בלהבם העליון, מאן דאיהו רב איהו זעיר מישחזיק עצמו לגדול בעזה"ז הוא נחشب לעולם הבא, ע"כ. (מלטוטים)

מאן דפסק יתפек מי שפסק יהיה נפסק, וביאור הדברים הוא להלן, מאן דקצר יתקצר מי שקיים יתקצר, מאן דקצר יתארך מי שקיים יתארך, ומפרש רצונו לומר מאן דפסק מלין דאורניתא על מלין

טעמי האיסור להאריך באלוּף דאחד בקריאת שם

ויהיו חyi שרה פירוש דזכתה בהו בכלחו שזכתה ועשתה מצות ומעשים טובים בכלימי חייה, ולא כתיב בכלחו נשי ויהיו חyi חוה ולא כתוב בכל הנשים לשון ויהיו חyi פלונית, היא אתחבקת בחין לפי שהיא נתבקה בחינים עליונים, ועל דא דיליה הו ציין ועל כן החיים שלה היו חיים אמיתיים.

זפאה איהו מאן דאוזיר גראמיה בהאי עולם אשר לו למ"ש מקטין עצמו בזה העולם, כמה איהו רב וועלאה בההוא עולם שעייז כמה הוא גדול ורם בעולם העליון, והכי פתח רב מתייבטה וכן פתח ואמר הראש ישיבה, מאן דאיהו זעיר איהו זעיר רב מי שמקטין עצמו בעזה"ז הוא גדול בעולם העליון, מאן דאיהו רב בעזה"ז הוא נחמד בלהבם העליון, מאן דאיהו רב איהו זעיר מישחזיק עצמו לגדול בעזה"ז הוא נחشب

על מלין בטלין, יתפסקון חיוי מהאי עולם, ודיניה קיימת בה היא עולם, מאן דקער אמן, ולא מאיך גו נייחא, יתקער מהין דהאי עולם, מאן דאמר אחד אצטיף לחתפה אל"ף, וילקאר קריאה דיליה, ולא יעכבר בהאי אוט פל, ומאן דיעבד דא יתארכון חיוי.

הנשמה דואגת ונעשית אפטורופום ללמד זכות על הגוף

רבי יוסי בן רבי יהודא, אמר ליה ליא מרא אי שמע האי פרשתא היך אמרו מאירי מתניתא, דפרשוה בעניינה דנסמطا אמר זפאה חולקיהון מצדקיא בעולם דאתה, דכך היא אוריתא בלביהון במובעא רבא דמייא, דאך על גב דמסתימין ליה, מפיגיות מייא פתחי מבועין דנבעין לכל עיבר. תא שמע רבי יוסי רחימא את, אנא אימא לך בהאי פרשתא, לעולם אין גוף האדם נכס בחשבון הצדיקים על יד דומה, עד שתרא הנשמה פנקס סימנה, שנותניין לה הב羅בים בגין עדן. אמר רבי יוסי, אנא שמענא דהא נשmeta בתרעילת תפנו, היא איזלה לסלקה לאשרה לעילא, ולא למיחת לתפא, אבל קודם שפעלה ותפנס, נעשית אפטורופום הגוף על יד דומה, ומראה לו שראי הוא לקובל שכיר ארבע מאות עולמות,

מהtopic מדבש

פרשṭא היך אמרו מאירי מתניתא אם שמע ביאור פרשה זו של עניני אברהם ושרה איך פירשו בה בעלי המשנה, דפרשוה בעניינה דנסמطا שפירשו בענייני הנשמה, אמר זפאה חולקיהון מצדקיא בעולם דאתה אמר רבי חייא לרבי יוסי אשרי חולקיהם של הצדיקים בעולם הבא, דכך היא אוריתא בלביהון במובעא רבא דמייא שכן היא התורה בכלם כמעין גדול של מים, דאך על גב דמסתימין ליה שאפע"י שסתומים אותו, מפיגיות מייא פתחי מבועין דנבעין לכל עיבר אבל מרבי המים נפתחיםשוב המעינות ונובעים לכל צד. תא שמע רבי יוסי רחימא את בא ושמע ר' יוסי שחביב אתה לי, אנא אימא לך בהאי פרשתא אני אומר לך דבר בפרשזה זו, והוא כי לעולם אין גוף האדם אחר הסתלקותו מן העולם נכס בחשבון הצדיקים על יד דומה, עד שתרא להו הנשמה פנקס סימנה, שנותניין לה הב羅בים בגין עדן. אמר רבי יוסי, אנא שמענא, דהא נשmeta בתרעילת תפנו לאשרה לעילא הוא איזלה לסלקה אחר שנכנסה כבר בג"ע התחתון, היא איזלה לסלקה לאשרה לעילא היא הולכת לעולות למלחה לג"ע העליון, ולא למיחת לתפא ואין רצונה כבר לזרות למטה, אבל קודם שפעלה ותפנס בג"ע, נעשית אפטורופום הגוף על יד דומה למד זכות על הגוף, ומראה לו לדומה שראי הוא הגוף לקובל שכיר ארבע מאות עולמות שהם עליון דכטוףן כדלקמן, וכי עולמות, אורות

בטlein יתפסקון חיוי מהאי עולם מי שפסק בדברי תורה לדבר דברים בטלים יהיו חיו נפקדים מזה העולם, ודיניה קיימת בה הוא עולם איזה דינו קיים עדין לדון ולענוש אותו בעולם העליון, מאן דקער אמן ולא מאיך גו נייחא יתקער מהין דהאי עולם מי שמקער בענית אמן פי' שאומר אמן חטופה וקטופה ולא מאיך בו לאמרו בנהת, יתקער מהיו של עולם זהה, כי צריך לענות אמן בענימה ובמתיקות, מאן דאמר אחד אצטיף לחתפה אל"ף וילקאר קריאה דיליה ולא יעכבר בהאי אוט פלומי שאומר אחד דקראי שלה ולא שמע צרך לחתו באוט אי וילקער קריאה שלה ולא יעכבר באוט זו כלל, כדי שלא ישמע כאלו אמר אי חד ח"ו, ולפי הסוד, אי אחד מורה על אחדות אין סוף ב"ה, לשם אין שום השגה ולא התבוננות, כי לית מחשبة תפיסא בה כלל, ולכן אסור להאריך ולהתבונן בה, ומaan דיעבד דא יתארכון חיוי ומ夷 שיעשה כן יאריך ימים בעולם הזה.

(דף קכט ע"ב בתוספתא, ובכיאורינו ברך ג עמי יא-ימ)

הנשמה דואגת ונעשית אפטורופום

ללמד זכות על הגוף

רבי יוסי בן רבי יהודא, איזל למייחמי לרבי חייא ר' הלך לראות ולבקר את ר' חייא, אמר ליה ליא מרא לו ר' יר' יאמר לי מורי, אי שמע האי

אמר רבי חייא, הא רב אלעזר אמר, דהא דומה ידע קודם, משום דמברזוי עליה בגנטא דעתן, אבל אנא כה שמענא, די בעדנא דיבין לה פנקסא, חור על גופא לאעל ליה בפתחא דעתיקיא על ידיי לדומה, הרא הוא דכתיב, אף אם אתה לו שמעני נתתי בסוף השדה קח מפני, מהו בסוף השדה, הא הוא בסופא דארבע מאות עלימין דיבין ליה לאחסנא.

רב יוסף כד הוה שמע פרשṭא דא ממאריהון דמתיבṭṭא, הוה אמר,inan דאייהו עפרא Mai קא זכי להאי,inan זוכה ומאן קום, הרא הוא דכתיב (תהלים כד ג) מי עליה בהר יהו"ה וגנו, אמר רב אבא, תא חזי Mai דכתיב וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם לעפרון את הפסף, דא הוא בסופא רbeta דאינון עלימין וכטופין, ארבע מאות ערך בסוף, ארבע מאות עולמות והנאות וכטופין, עובר לשוחר, רב נחמן אמר שיעבור כל שעורי שמים וירושלים של מעלה ואין מוחה בידיה, תא חזי מה כתיב, ואחרי בן קבר אברהם את שרה אשתו, ונמנה עם שאר הצדיקים בחבורתם, מפתחא דמנא על ידיי לדומה, אמר רבי יצחק ה' כי גמירנא, כל אינון דכתיבין בידוי לדומה וממן על ידיי, יקומו זומנא לאחיא דידי עפרא, ווי להונ לרשייעא דלא כתיבין על ידיי בפתחא.

מהו מדבר

מאן זוכה ומאן יקום מי זוכהומי יקום להנות באorts העולמות, הרא הוא דכתיב מי עליה בהר ה', מי יקום במקום קדרשו, דהינו בעולמות הcessim, ר'יל שצרכיהם לכחות כדי לזכות לך. אמר רב אבא, תא חזי Mai דכתיב, וישמע אברהם אל עפרון, וישקל אברהם לעפרון את הפסף פירוש דא הוא בסופא רbeta דאינון עלימין וכטופין זה הוא חמלה הנדרה וחעוגה הגודול של אותם העולמות הנחמורים, ארבע מאות ערך בסוף פירוש ארבע מאות עולמות והנאות וכטופין. ומש"כ עובר לשוחר פירושו רב נחמן אמר, שיעבור זה הצדיק כל שעורי שמים וירושלים של מעלה ואין מוחה בידיה (ט"ז), תא חזי מה כתיב, ואחרי בן קבר אברהם שהוא הנשמה את שרה אשתו פירוש את הגוף הנקרא שרה, והינו בדברי ר' ר' שהנשמה דואגת שהגוף יהיה ונמנה עם שאר הצדיקים בחבורתם, מפתחא דמנא על ידיי לדומה ונמנה בהכתב הממונה על ידי דומה להיות נמנה בין שאר הצדיקים, אמר רבי יצחק, ה' כי גמירנא כל אינון דכתיבין בידוי לדומה וממן על ידיי כך למndo של כתובים בידו של רומה וממוניים על ידו, יקומו זומנא לאחיא דידי עפרא יקומו לזמן שעתיד הקב"ה להחיות את שכני העפר, ווי להונ לרשייעא דלא כתיבין על ידי בפתחא אויהם לרשעים כתובים על ידו בכתב שלו, (דף כט בע"ב בתוספתא, ובכיאורינו ברך ג עמי טו-יח)

נעימים שהגוף יהנה מהם לעולם הבא, אמר רבי חייא, הא רב אלעזר אמר, דהא דומה ידע שהגוף ראוי לקבל ת' עלימין דכסופין, קודם שהנשמה מראה לו סימן, משום דמברזוי עליה בגנטא חור על גופא כל הנשמה בג"ע, אבל אנא כה שמענא אבל אני כה שמעתי, די בעדנא דיבין לה פנקסא חור על גופא לאעל ליה בפתחא דעתיקיא על ידיי לדומה כי בשעה שנותנים להנשמה פנקס היא חוזרת ומשתדרת עבורה הגוף שיכניסו אותו ע"י דומה בכתב של הצדיקים שבו כתובים אותם שיקומו בתקיית המתים, ועתה חוזר לבאר רב יוסי ואמր הרא הוא דכתיב אף אם אתה לו שמעני, נתתי בסוף השדה קח מפני ושול מהן עלימין דיבין ליה לאחסנא וזה ארבע מאות עלימין וחמודים שנותנים להגוף לרשות להנות מהם לעולם הבא, ר'יל שאברהם הרומז על הנשמה משתדר בענין ארבע מאות שקל כסף שהם הארבע מאות עלימין דכסופין לצורך שדה הרומז על הגוף. (מליטיס)

רב יוסף כד הוה שמע פרשṭא דא ממאריהון דמתיבṭṭא ר' ר' כי כשם פירוש פרשה זו מבعلي הישיבה, והינו פירוש הנ"ל, הוה אמרinan דאייהו עפרא Mai קא זכי להאי היה אומר מי שהוא עפרא איך יזכה לזה התענוג של ארבע מאות עלימין דכסופין,

אברהם ראה את אורות נפשות אדם וחווה במערת המכפלה

רבי יהודיה אמר, אברהם ידע בההיא מערת סימנא, ולבייה ורעותיה פpn חוה, בגין דמקדמתה דנא עאל לתמן, וחמא לאדם וחויה טמירין תפן, ומנא חוה ידע דאיןון הו, אלא חמא דיוקניה ואסתבל, ואותפתה ליה חד פתחא בגנטא דעתן תפן, וההוא דיוקנא לאדם חוה קאים לגביה. ותא חזי, כל מאן דאסטבל בדיוקנא לאדם, לא אשתייב לעלמיין ממיתה, בגין דהא בשעתא דבר נש אסתבל מעולם, חמיה ליה לאדם, ובhhוא זמנא מית, אבל אברהם אסתבל ביה וחמא דיוקניה ואתקיים, וחמא נהרא דנהיר במערתא, ורק שרגא דליך, כדי פאייב אברהם דיוריה בההוא אחר, ולבייה ורעותיה חוה פרידר במערתא.

מתוך מדבר

ולכן חמד לו את המערה היה לאקברתו ולשרה אשתו.

(למ"ק ולכ"פ ומיליטס)

וთא חזי כל מאן דאסטבל בדיוקנא לאדם לא אשתייב לעלמיין ממיתה בא וראה כל מי ששוכב על ערש דוי ורואה את צורתו של אדה"ר לפניו זה מורה שלא ניצל ממיתה, בגין דהא בשעתא דבר נש אסתבל מעולם חמיה ליה לאדם ובhhוא זמנא מית לפי שבשעה שארם מסתלק מן העולם רואה לאדם הראשון ואז הוא מה, אבל אברהם אסתבל ביה וחמא דיוקניה ואתקיים אבל אברהם הסתכל בו וראה את צורתו ונתקיים, וחמא נהרא דנהיר במערתא וראה אויר אחד שמאיר במערה מצד נפשו של אדם, ורק שרגא דליך ונור אחד דולק מצד נפשה של חוה, (לי נמי שלמה ל"מ הו סטמינו שטמינה סס גמעלה, כמנולך קמען גע"ג). כדי פאייב אברהם דיוריה בההוא אחר או חמד אברהם דירת מקום קברתו באותו המקום, ולבייה ורעותיה חוה פרידר במערתא ולבו ורצוינו היה תמיד באותה המערה. דף קב"ע, וככיאורינו כרך ג עמי לו-לח)

אברהם ראה את אורות נפשות

אדם וחווה במערת המכפלה

רבי יהודיה אמר בא לבאר למה בחר אברהם את מערת המכפלה למקום קבורה לו ולאשתו, ואמר כי אברהם ידע בההיא מערתא סימנא אברהם היה יודע סימן טמירין תפן וזהו רצונו היה להזכיר שם, בגין דמקדמתה דנא עאל לתמן לפי שמדובר כבר נכנס לשם ביום השלישי למילתו מבואר לקמן, וחמא לאדם וחויה טמירין תפן ומניין היה יודע שלו היזנויים הנהו ידע דאיןון הו ומניין היה יודע שלו היזנויים שהיו שם היו של אדם וחווה, אלא חמא דיוקניה ואסתבל אלא שראה צורתו של אדם הראשון ר"ל ראה את נפשו השורה בAKER על העצמות והתבונן בה, ואותפתה אליה חד פתחא בגנטא דעתן תפן ונפתח לו שם פתח אחד של הגן עדן, וההוא דיוקנא לאדם חוה קאים לגביה ואיתה הצורה של אדם הייתה עומדת אצל בפתח הג"ע, והכיר שהנפש של הקבר היא נפשו של אדה"ר,

שבח דא שירטה

על לימוד הזוהר אין שום הגבלות

אמר הגאון הצדיק רבי שלמה בלק זצ"ל ממש רבו החפץ חיים זצ"ל שעיל לימוד ספר הזוהר אין שום הגבלה כי רבו מדרש והיה החפץ חיים מעורר לכולם שילמדו כל שבת את הזוהר של אותה פרשה ואףילו לבחורים.

(תוספות בנין יוסף, פוז'ין)

הזהר בקדוש" ע"פ "מתוך מדבר"

פורמט רגלי [cm 24/17]

פורמט ביגז'י - מהדורות ר' הערשל וועבערד [cm 17/12]

